

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА**

Директор Інституту свинарства і АПВ НААН,
доктор сільськогосподарських наук, професор

Олександр ЦЕРЕНЮК
25 вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА**

Освітньо-наукова програма «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Спеціальність – Н2 «Тваринництво»

Галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна
медцина»

Освітній ступінь - Третій (доктор філософії)

Робоча програма з дисципліни «Педагогічна (асистентська) практика» для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії за освітньо-науковою програмою Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, спеціальності Н2 «Тваринництво», галузь знань – Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

«15» серпня 2025 р. 15 с.

Розробник: **Нестуля Світлана Іванівна** – доктор педагогічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту лідерства, професор кафедри педагогіки та суспільних наук Полтавського університету економіки і торгівлі .

Рецензенти:

Луцянова Л.Б. – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Шуст Н.Б. – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології, політології Державного торгово-економічного університету

Робоча програма схвалена та рекомендована до використання Вченою радою Інституту свинарства і АПВ НААН

Протокол № 12 від 25 вересня 2025 р.

1. Загальні положення

1.1. Програма педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) Інституту свинарства і агропромислового виробництва Національної Академії Аграрних наук України визначає зміст та організаційно-методичну основу проходження аспірантами та здобувачами відповідного освітнього рівня педагогічної практики.

1.2. Педагогічна практика – це етап професійної підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо - наукового рівня ступеня доктора філософії (PhD) і визначає своєю метою формування професійно-педагогічних компетентностей щодо здійснення освітнього процесу.

1.3. Базовими документами для розробки Програми є:

- Закон України «Про вищу освіту» 01.07.14 № 1556-VII зі змінами та доповненнями
- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23.03.2016 р. №261
- Наказ Кабінету Міністрів України від 30 травня 2016 року № 590 «Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні».
- Наказ Міністерства освіти і науки України № 1151 від 06.11.2015 р. «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2015 р. № 266» з доповненнями та уточненнями (Постанова КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266» від 1 лютого 2017 р. № 53).
- «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» зі змінами. Постанова КМУ № 567 від 24.07.2013 р.
- «Порядок захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії», визначений Постановою КМУ №167 від 06.03.2019 р. «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).
- «Про присудження ступеня доктора філософії» Лист МОН України № 1/353-22 від 11.01.2022. Постанова №167 від 06.03.2019 р.
- «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ №44 від від 12 січня 2022 р.
- «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Бюлетень ВАК України №5 – 2009 року.

- Наказ Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 Постанова Кабінету міністрів України № 579 від 12.08.2015 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»

2. Мета та завдання педагогічної практики

Мета педагогічної практики – формування системи компетентностей науково-педагогічних працівників, які володіють здатністю аналітичного осмислення стану та перспектив сфери освіти аграрної галузі, здатних до ефективного наставництва, створення та впровадження нового змісту освіти, нових технологій навчання впродовж життя.

Відповідно мети сформульовані **наступні завдання:**

- поглиблення та практичне закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання за освітнім рівнем (PhD);
- отримання досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу та всіх видів навчальних занять у ЗВО;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- організація науково-дослідної роботи аспірантів;
- опанування методики аналізу навчальних занять, умінь самоаналізу;
- поглиблення, розширення, інтегрування знань з педагогіки вищої школи;
- розвиток умінь вести психолого-педагогічні спостереження та аналізувати різноманітні аспекти освітнього процесу;
- застосування сучасних освітніх інформаційних та інноваційних технологій;
- розвиток професійно-педагогічних здібностей, формування професійно важливих якостей на основі педагогічної практики;
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

Програмою передбачено формування наступних **компетеностей** здобувачів вищої освіти рівня доктор філософії (PhD):

Знати:

- документи, що регламентують і відображають зміст освіти за відповідними рівнями;
- сутність процесу навчання, його психолого-педагогічні основи;
- дидактику навчальної дисципліни за обраною спеціальністю;
- новітні технології навчання;
- методи формування навичок самостійної роботи, розвитку творчих здібностей, логічного мислення здобувача;
- наукові основи навчальної дисципліни, історію й методологію галузі.

Уміти:

- визначати мету і завдання різних видів навчальних занять, добирати відповідний зміст, форми, методи і засоби освітньої взаємодії зі здобувачами освіти;

- застосовувати різні форми і методи освітньої взаємодії, враховуючи специфіку галузі та адаптувати їх до різного рівня підготовки здобувачів освіти;
- застосовувати основні методи об'єктивної діагностики;
- розробляти навчально-методичний матеріал до курсу за спеціальністю;
- забезпечувати міждисциплінарні зв'язки;
- вдосконалювати ораторську майстерність, розвивати комунікативні навички;
- складати індивідуальний семестровий та річний план роботи;
- самостійно приймати рішення щодо підбору необхідного наукового матеріалу для проведення досліджень, навчальних занять;
- працювати в команді;
- здійснювати контроль знань і умінь здобувачів освіти відповідного рівня;
- аналізувати навчальну й методичну літературу та використовувати її для логічної побудови освітнього процесу у відповідній галузі знань;
- ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід здобувачів освіти;
- розвивати інтерес здобувачів освіти до навчання впродовж життя, мотивацію та самомотивацію;
- вміти стимулювати та підтримувати зворотній зв'язок.

3. Організаційні основи практики

- Згідно з навчальним планом Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН України педагогічна (асистентська) практика проводиться для аспірантів першого року навчання. Обсяг практики становить 2 кредити ЄКТС (60 год.) з них:
  - Відвідування та аналіз навчальних занять, консультацій, які проводять науково-педагогічні працівники – 10 годин.
  - Підготовка до проведення навчальних занять (розробка методичних матеріалів, згідно дидактичних вимог)- 26 год.
  - Проведення навчальних занять – 18 год.
  - Підготовка звітних матеріалів – 6 год.
    - Терміни та зміст проходження практики визначаються в індивідуальному плані здобувача освіти (практиканта) та затверджуються науковим керівником.
    - До початку проходження практики здобувач освіти рівня (PhD) під керівництвом керівника практики складає індивідуальний план проходження практики відповідно до програми і затверджує його у заступника директора з наукової роботи.
    - Якщо практикант зарахований до аспірантури з посади науково-педагогічного працівника, має стаж науково-педагогічної роботи не менше 1(одного) року, рішенням відділу практика може бути скорочена, або перезарахована за умови надання позитивної характеристики здобувача з місця роботи.

4. Зміст педагогічної практики

Педагогічна практика здобувача освіти рівня (PhD) передбачає наступні види діяльності:

- Знайомство з організацією освітнього процесу в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН України: Навчальний план; Робоча програма навчальної дисципліни; розрахунок обсягу навчального навантаження, навчальний контент.
- Відвідування та аналіз навчальних занять.
- Розробка навчально-методичних та дидактичних матеріалів для проведення аудиторних занять з навчальної дисципліни.
- Проведення навчальних занять самостійно. Проведення самоаналізу.
- Участь в оцінюванні навчальних та наукових видів діяльності, винесених на самостійне опрацювання та виконання індивідуального навчального проєкту.
- Консультації, керівництво науковими дослідженнями здобувачів вищої освіти.

5. Права та обов'язки аспіранта

Аспірант має право:

- спільно з науковим керівником та керівником практики визначати навчальну групу, курс, дисципліну з якої буде проводити навчальні заняття;
- отримувати консультації від керівника практики, вносити пропозиції з удосконалення процесу проходження педагогічної практики;
- відвідувати заняття провідних професорів, науковців з метою вивчення досвіду, аналізу методик викладання за попередньою домовленістю з НПП;
- користуватися правом вільного доступу до всіх можливих джерел відкритої інформації, використовувати для підготовки до занять комп'ютерну техніку, Інтернет та необхідне матеріально-технічне забезпечення заняття.

Аспірант зобов'язаний:

- дотримуватись корпоративної культури, правил внутрішнього розпорядку та морально-етичних норм і стандартів поведінки;
- добросовісно готуватися до кожного заняття за програмою педагогічної практики;
- вчасно надати звітну документацію після завершення практики (3 робочих дні).

6. Керівництво практикою

- Питання організації, загального керівництва та контролю за проходженням практики аспірантом покладається на керівника практики;
- Виконання індивідуального плану проходження практики так само контролює керівник, для цього, він:
  - Знайомить аспіранта, здобувача освіти рівня (PhD) з програмою проходження практики, формою, змістом звітної документації.
  - Забезпечує організацію, узгодження, планування усіх етапів, заходів, відповідно – результатів практики.
  - Надає консультації з питання підготовки індивідуального плану проходження практики.

- Допомагає у виборі навчальних дисциплін, навчальних груп для організації педагогічної практики.
- Здійснює методичну підтримку в плануванні та організації практики.
- Контролює виконання аспірантом індивідуального плану практики, відвідує заняття та усі інші заплановані види активностей зі здобувачами освіти.
- Готує відгук керівника практики про виконання індивідуального плану педагогічної практики аспіранта.
- Забезпечує функцію контролю за проходженням практики.

7. Зміст науково - педагогічної практики та порядок оформлення звітних документів

7.1 Зміст педагогічної асистентської практики включає наступні види робіт:

- **Навчальна робота аспіранта** (підготовка та проведення навчальних занять: лекцій, практичних).
- **Методична робота аспіранта** (ознайомлення з робочою програмою, навчально-методичним комплексом дисципліни, методичним забезпеченням, тематикою курсових робіт, безпосереднє відвідання занять, підбір та підготовка методичних матеріалів, участь в освітніх заходах).
- **Науково-педагогічна робота аспіранта** (участь у проведенні наукових семінарів, вебінарів, конференцій, підготовка тез, статей).
- **Організаційна робота аспіранта** (знайомство з системою електронного навчання та системою соціально-виховної, профорієнтаційної роботи зі здобувачами освіти).

7.2. Результати проходження науково-педагогічної практики мають бути представлені аспірантом у відповідних документах:

- 7.2.1. Індивідуальний план проходження практики (Додаток А).
- 7.2.2. Щоденник практики (Додаток Б).
- 7.2.3. Відгук керівника про проходження практики аспірантом (Додаток В).
- 7.2.4. Звіт про роботу під час практики (Додаток Г).

8. Оцінювання науково-педагогічної практики аспіранта

Критерії оцінювання виконання Індивідуального плану, підготовки документів та захисту проходження науково-педагогічної практики

Таблиця 8.1

Виконання Індивідуального плану проходження науково-педагогічної практики	Оформлення звітної документації	Захист Звіту за практику	Кількість балів
50	25	25	100
Критерії оцінювання		Національна шкала	Кількість балів
Аспірант у повному обсязі виконав		відмінно	41-50

Індивідуальний план. Самостійно. Теоретичними знаннями володіє досконало та може застосовувати їх на практиці. Добросовісно, сумлінно, наполегливо виконував всі завдання практики. У повному обсязі та своєчасно оформив та здав усі документи з практики.		
Аспірант виконав Індивідуальний план проходження практики за сторонньої підтримки. Теоретичними знаннями володіє на хорошому рівні. Завдання педагогічної практики виконував з подоланням незначних труднощів в процесі їх підготовки. Навчально-методичні матеріали оформляв вчасно з допомогою керівника.	добре	31-40
Аспірант виконав Індивідуальний план практики постійно користуючись допомогою керівника практики. Теоретичні знання має на задовільному рівні. В процесі підготовки навчально-методичного забезпечення відчував труднощі. Потребував постійного контролю з боку керівника практики. Документи з практики підготував при з допомогою керівника практики.	задовільно	11-30
Аспірант не виконав Індивідуальний план проходження практики. Теоретичні знання має на задовільному рівні. Не зміг продемонструвати вміння їх застосовувати на практиці. Не дотримав правил внутрішнього розпорядку.	незадовільно	0-10

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою <u>для заліку</u>
90-100	A	зараховано
82-89	B	
75-81	C	
63-74	D	
60-62	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим

		повторним вивченням дисципліни

Додаток А
до п.7.2.1 Програми

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРО ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Директор Інституту свинарства і АПВ НААН
Олександр ЦЕРЕНЮК
«   »   2025 р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти
ступеня доктора філософії, який навчається в
Інституті свинарства і агропромислового виробництва
Національної академії аграрних наук України

(прізвище, ім'я, по батькові)

Часові рамки: з «   »   20   » року по «   »   20   »

№п/п	Запланований захід	Термін виконання	Відмітка про виконання	Примітки
1.	Організаційні заходи			
2.	Практичні заходи			
3.	Звітування			

Аспірант _____

_____

Погоджено _____

підпис

_____

прізвище, ініціали

Додаток Б
до п.7.2.2 Програми

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРО ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ЩОДЕННИК
педагогічної практики

Аспіранта _____

Спеціальність _____

_____

Форма навчання: **денна**

Лабораторія   _____

Період проходження
педагогічної практики   _____

Полтава   2025

Додаток В

До пункту 7.2.3 Програми

Затверджую:

Заступник директора з наукової роботи
Інституту свинарства і
агропромислового виробництва
НААН України

_____

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

_____

За період науково-педагогічної практики зарекомендував себе як

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

ВИСНОВОК: _____

прізвище, імя, по батькові

Виконав (не виконав) індивідуальний план педагогічної практик
в повному (не в повному) обсязі, рекомендується (не рекомендується) до захисту з
оцінкою _____

Керівник практики _____

Додаток Г
До пункту 7.2.4 Програми

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРО ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Затверджую:

Заступник директора з наукової роботи

_____

**Інституту свинарства і
агропромислового виробництва
НААН України**
« ____ » _____ 20 ____ р.

ЗВІТ
Про проходження педагогічної практики аспіранта

_____

_____

назва базового закладу освіти, кафедри де проходив(ла) педагогічну практику

_____

спеціальність

Керівник практики _____

ПІБ

Текст звіту відповідно змісту практики

_____

Підпис

_____

ПІБ аспіранта

Висновок та зауваження керівника практики:

Керівник практики:

Загальна оцінка: _____

за національною шкалою

за шкалою ЄКТС, буквою та в балах